

Handläggare
Thérèse Rosén
Telefon: 08-50818268**Till**
Farsta stadsdelsnämnd
2026-10-22

Stockholms stads program för ökad simkunnighet

Svar på remiss från Kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen av Stockholms stads program för ökad simkunnighet.

Sammanfattning

Stadsdelsnämnden har av kommunstyrelsen fått i uppdrag att besvara remissen av Stockholms stads program för ökad simkunnighet. Det övergripande syftet med programmet är att öka simkunnigheten bland stockholmarna samt att tydliggöra stadens arbete och strategier för ökad simkunnighet. Program för ökad simkunnighet behandlar främst frågan om ökad simkunnighet samt kunskap om livräddning, bad-, båt- och isvett samt riskbeteenden för att förebygga drunkningsolyckor.

Förvaltningen välkomnar programmet för ökad simkunnighet. Det är positivt att programmet särskilt uppmärksammar stadens fokusområden. Förvaltningen skulle gärna, inför sommaren 2027, få ta del av idrottsförvaltningens satsning på vattenvårdar på samma villkor som övriga stadsdelsförvaltningar. Förvaltningen bedömer att Fagersjö är en särskilt lämplig plats för denna typ av satsning och upplåter gärna mötesplats Fagersjö för ändamålet.

Sommaren 2026 inträffade en tragisk drunkningsolycka i närheten av Hökarängsbadet. Förvaltningen har fått ta del av räddningstjänstens kompletterande händelserapport från olyckan, i vilken räddningstjänsten riktar rekommendationer till både Farsta stadsdelsförvaltning och till Stockholms stad i stort.

Förvaltningen vill i detta sammanhang passa på att lyfta behovet av att inte enbart fokusera på simkunnighet och vattenvana för att förebygga drunkningsolyckor utan att även omhänderta övriga rekommendationer från räddningstjänsten.

Bakgrund

Stadsdelsnämnden har mottagit en remiss från kommunstyrelsen om program för ökad simkunnighet. Remissen ska vara besvarad senast den 1 november.

Remissen i sammanfattning

Det övergripande syftet med programmet är att öka simkunnigheten bland stockholmarna samt att tydliggöra stadens arbete och strategier för ökad simkunnighet. Två mål leder stadens arbete:

1. 100 % av stadens elever klarar gällande läroplans kunskapskrav för simning.
2. Minska drunkningstillbud inom Stockholms stad.

Stockholms stad ska arbeta för att alla stockholmare kan simma och har kunskap om säkerhet i och vid vatten. Stadens arbete inriktas därmed mot grupper där simkunnigheten är lägre:

- Barn i förskole- och skolåldern.
- Personer med funktionsnedsättning i alla åldrar.
- Personer från socioekonomiskt svaga förhållanden.

Program för ökad simkunnighet behandlar främst frågan om ökad simkunnighet samt kunskap om livräddning, bad-, båt- och isvett samt riskbeteenden för att förebygga drunkningsolyckor.

Programmet behandlar inte vattensäkerhetsfrågor som har att göra med den fysiska miljön.

Simkunnighet och drunkning

Drunkning sker ofta som en följd av ett riskfyllt beteende eller bristande omdöme, som vid alkoholpåverkan. En slutsats av detta är att satsningar på ökad simkunnighet inte är hela lösningen för att undvika drunkningsolyckor. Information och utbildning inom exempelvis livräddning, bad-, båt- och isvett och alkoholens påverkan på simfärdigheten samt att simkunskaper behöver underhållas är minst lika viktiga delar. Drunkning kan drabba vem som helst, men olika grupper uppvisar större sårbarhet.

Rättsmedicinalverket publicerade nyligen en ny studie av oavsiktliga drunkningar med dödlig utgång i Sverige mellan 2002 och 2021. Studien bekräftar att män är överrepresenterade i alla åldersgrupper och särskilt de över 50 år, men även att personer, särskilt barn och unga, med utländsk bakgrund är överrepresenterade.

Skolverket genomförde 2022 en nationell uppföljning på elevers simkunnighet som visar att sju procent av eleverna i årskurs 6 inte kan simma 200 meter. Jämfört med 2014 har andelen simkunniga

minskat med två procentenheter. I skolor med sämre socioekonomiska förutsättningar klarar 89 procent av eleverna betygskriteriet i simning, jämfört med 95 procent på skolor med bättre förutsättningar.

Befintligt simkunnighetsarbete i Stockholm

I Stockholm stad finns lång tradition och stor erfarenhet av att arbeta för ökad simkunnighet samt att motverka skillnader och öka likvärdigheten så att alla barn och unga ska få bästa möjliga förutsättningar för lärande och utveckling. Programmet beskriver befintligt simkunnighetsarbete.

Strategiska fokusområden

För att nå målen inom simkunnighetsarbetet krävs ett långsiktigt och tvärsektoriellt arbete med särskilt fokus på de prioriterade grupperna. För detta har tre övergripande strategiska fokusområden identifierats.

1. Effektivt samspel för ökad effekt
2. Tidiga och uthålliga insatser
3. Lokalt anpassade lösningar

Tidiga och uthålliga insatser

Utbildningsnämnden och idrottsnämnden har var för sig och gemensamt särskilt utpekade ansvar vad gäller simkunnighet. Strategin föreslår åtgärder för att främja ett utvecklat arbete med tidiga och uthålliga insatser inom simkunnighet. Åtgärderna riktar sig till utbildningsnämnden och idrottsnämnden och rör följande områden:

- Gemensam modell för barn med funktionsnedsättning.
- Samarbete med SFI (svenska för invandrare) för nyanlända.
- Regelbundna dialogmöten med simföreningar.

Stadens plaskdammar och strandbad är, enligt programmet, en resurs som kan nyttjas i än högre utsträckning än idag. Här finns goda möjligheter att bedriva enklare pedagogisk verksamhet som främjar barns vattenvana i tidig ålder. Syftet med detta skulle vara att fler barn har förberedande kunskaper i vattenvana när de börjar simskola vilket påskyndar siminläringen. Initiativ för tidiga vattenvanesatsningar samt tidig simskola för barn i förskoleålder ska därför, enligt programmet, ges goda förutsättningar, framförallt i stadens fokusområden.

För att främja ett utvecklat arbete med tidiga och uthålliga insatser inom simkunnighet, föreslås följande åtgärder:

- Idrottsnämnden ska utveckla och lansera initiativ för tidig vattenvaneverksamhet i nära samarbete med förskolenämnden och föreningslivet.

- Idrottsnämnden, i samverkan med förskolenämnden och stadsdelsnämnderna, ska genomföra föreläsningar och workshops om vattenvana för förskolepersonal.
- Idrottsnämnden, i samarbete med arbetsmarknadsnämnden och stadsdelsnämnderna, ska rekrytera och utbilda ferieungdomar till vattenvanevärdar.
- Idrottsnämnden ska ta fram ett kommunikations- och utbildningsmaterial som stadsdelsnämnderna kan använda i anslutning till stadens plaskdammar och strandbad.
- Idrottsnämnden, i samverkan med stadsdelsnämnderna, ska genomföra öppna föreläsningar för föräldrar på öppna förskolor kring vikten av vattenvana.
- Idrottsnämnden ska bedriva simskoleverksamhet för allmänheten med särskilt fokus på de prioriterade grupperna.

Lokalt anpassade lösningar

Simkunnigheten är väsentligt sämre i socioekonomiskt svagare områden. Ett särskilt fokus ska därför läggas på att utveckla uthålliga och lokalt anpassade lösningar i stadens fyra fokusområden Järva, Skärholmen, Hagsätra-Rågsved och Farsta samt även i Hässelby-Vällingby.

För att vidareutveckla lokalt anpassade lösningar för ökad simkunnighet och skapa en mer inkluderande och effektiv strategi, föreslås följande åtgärder:

- Idrottsnämnden och utbildningsnämnden ska, i nära samverkan med stadsdelsnämnder, förskolenämnden, de kommunala bostadsbolagen och civilsamhället, utveckla lokala strategier för ökad simkunnighet i områden som Järva, Skärholmen, Hagsätra-Rågsved, Farsta samt Hässelby-Vällingby.
- Idrottsnämnden och arbetsmarknadsnämnden ska samverka kring en gemensam satsning med föreningslivet för att rekrytera ungdomar bosatta i stadens fokusområden till ledaruppdrag och feriejobb inom simkunnighets- och vattenvaneverksamhet.
- Respektive stadsdelsnämnd ska se över möjligheten att skapa ytterligare förutsättningar för föreningsdriven alternativt företagsdriven simundervisning och vattenvaneträning i anslutning till stadens strandbad.
- Idrottsnämnden ska koordinera och anpassa informations- och marknadsföringsinsatser efter lokala förutsättningar.

Genomförande och uppföljning

Stockholms stads program för ökad simkunnighet pekar ut mål och fokusområden för arbetet med ökad simkunnighet och säkerhet i och vid vatten. Programmet ska implementeras av stadens berörda

nämnder och bolag. Dessa ansvarar löpande för genomförande och uppföljning utifrån respektive ansvarsområde och inom ramen för stadens ordinarie system för styrning och uppföljning.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsutveckling.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen välkomnar programmet för ökad simkunnighet. Farsta präglas av närheten till vatten med Drevviken i öster och Magelungen i väster. I Farsta stadsdelsområde finns tre officiella badplatser (Farsta strandbad, Hökarängsbadet och Sköndalsbadet) samt fyra plaskdammar; Farstaängen i Farsta, Måsen i Fagersjö, Fagerlidsparken i Hökarängen samt Skeppet i Sköndal.

Det är positivt att programmet särskilt uppmärksammar stadens fokusområden. Förvaltningen välkomnar samtliga åtgärder och ser fram emot att en lokal strategi för ökad simkunnighet tas fram för Farsta, under ledning av idrotts och utbildningsförvaltningarna.

Förvaltningen vill gärna få ta del av idrottsförvaltningens satsning på vattenvårdar till sommaren 2027. Förvaltningen hade, inför sommaren 2026, dialog med idrottsförvaltningen om att få ta del av denna satsning. Förvaltningen fick i samband med denna information om att idrottsförvaltningen i första hand erbjuder satsningen till stadsdelsområden där idrottsförvaltningen har utebad. Idrottsförvaltningen berättade att de hade ambitionen att även kunna erbjuda satsningen till andra stadsdelsområden men tydliggjorde samtidigt att förvaltningen i så fall behövde ordna en lokal i närheten av plaskdammen för de feriearbetande vattenvårdarna där de kan lämna sina saker, äta lunch, byta om, duscha och gå på toaletten. Förvaltningen föreslog Mötesplats Fagersjö som en möjlig plats, men det visade sig i nästa steg att idrottsförvaltningen enbart kunde erbjuda ambulerande arbetsledning som tittar förbi någon gång på dagen och att förvaltningen själv måste ombesörja en arbetsledare på plats som kan möta upp feriearbetarna på morgonen, låsa upp lokalen och finnas tillgänglig under dagen. I de stadsdelsområden där idrottsförvaltningen har utomhusbad ansvarar personalen vid dessa för detta, men eftersom det inte finns något utebad i Farsta behövde förvaltningen själv ombesörja detta. Detta var tyvärr inte möjligt att lösa i somras då perioden för vattenvaneprojektet sammanföll med personalens semester.

Förvaltningen skulle gärna, inför sommaren 2027, få ta del av satsningen på vattenvårdar på samma villkor som övriga stadsdelsförvaltningar där idrottsförvaltningen ordnar med arbetsledare. Förvaltningen bedömer att Fagersjö är en särskilt

lämplig plats för denna typ av satsning och upplåter gärna mötesplats Fagersjö för ändamålet.

Sommaren 2026 inträffade en tragisk drunkningsolycka i närheten av Hökarängsbadet. Förvaltningen har fått ta del av räddningstjänstens kompletterande händelserapport från olyckan, i vilken räddningstjänsten riktar rekommendationer till både Farsta stadsdelsförvaltning och till Stockholms stad i stort.

Rekommendationerna till Farsta stadsdelsförvaltning berör uteslutande åtgärder i den fysiska miljön och förvaltningen har ett pågående arbete med att hantera samtliga av dessa rekommendationer. Rekommendationerna till Stockholms stad är mer övergripande formulerade. En av rekommendationerna ligger mycket väl i linje med detta program, medan övriga rekommendationer har ett bredare fokus. Förvaltningen vill i detta sammanhang passa på att lyfta behovet av att inte enbart fokusera på simkunnighet och vattenvana för att förebygga drunkningsolyckor utan att även omhänderta övriga rekommendationer från räddningstjänsten. Nedan finns en sammanställning över räddningstjänstens fyra övergripande rekommendationer till Stockholms stad.

1. Tydliggör hur risker vid vatten hanteras

Stockholms stad bör tydliggöra hur vattennära miljöer som är tillgängliga för allmänheten identifieras och riskbedöms inom ramen för stadens befintliga säkerhetsarbete.

2. Använd tidigare olyckor och tillbud

Stockholms stad bör säkerställa att olyckor och tillbud vid vatten dokumenteras, följs upp och används i det fortsatta säkerhetsarbetet. Det bör finnas en tydlig rutin för när en inträffad händelse ska leda till att en plats eller liknande platser riskbedöms på nytt.

3. Gör det enkelt att rapportera risker

Informera kommuninvånarna om hur de kan felanmäla sådant som de upplever som riskfyllt vid vatten. Säkerställ samtidigt att inkomna felanmälningar tas om hand och bedöms.

4. Säkerställ att information om vattensäkerhet når barn och unga

Påminn skolor och andra verksamheter som möter barn och unga om vikten av att informera om simkunnighet, vattenvana och säkerhet vid vatten.

Mänskliga rättigheter

För att möjliggöra jämlika förutsättningar för alla barn att utveckla vattenkompetens och lära sig simma är det rimligt att rikta särskilda

insatser till barn och unga i socioekonomiskt svagare områden samt barn och unga med funktionsnedsättning. Förvaltningen bedömer att programmet kan bidra till att skapa bättre förutsättningar för detta.

Miljö- och klimatkonsekvenser

Förvaltningen ser inga negativa klimat och miljökonsekvenser i ärendet.

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen av Stockholms stads program för ökad simkunnighet.

Karin Kollberg
Stadsdelsdirektör
Farsta stadsdelsförvaltning

Johanna Löfvenius
Avdelningschef
Farsta stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Remissen

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Karin Kollberg, Stadsdelsdirektör	2026-10-01
Johanna Löfvenius, Avdelningschef	2026-10-01